

Ylivieskan kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 2026

Hyväksytty sivistyslautakunnassa 19.5.2026

Suunnitelma noudattaa Opetushallituksen Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteita 2015. Päivitetty 2026.

Sisältö

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	9
3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	10
3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa	10
3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	11
Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus, oppilaan oma äidinkieli, muut kielet	
3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	14
3.4 Laaja-alainen osaaminen valmistavassa opetuksessa Ylivieskassa	15
4 Toimintakulttuuri	15
4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat	16
4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet Ylivieskassa	17
5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	18
6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	19
6.1 Opetuksen eriyttäminen	19
6.2 Kodin ja koulun yhteistyö	20
6.3 Opiskeluhoolto	21
6.4 Oppilaanohjaus	23
6.5 Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	24
7 Oppilaan arviointi	26
8 Todistukset	28
9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	29
10 Maahanmuuttajaopiskelijoiden koulutus perusopetuksen jälkeen Ylivieskassa	30
11 Perusopetukseen valmistavan opetuksen todistukset	31
Liitteet	32

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta, josta Ylivieskan paikallisessa opetussuunnitelmassa käytetään nimitystä lisäVALO. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. (VIITE perusopetuslaki 5 §) Tässä asiakirjassa perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa osallistuvasta lapsesta käytetään termiä oppilas.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen/ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurisen taustan tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen/ruotsin kielen taito, oppilaan ikätaso ja oppimisedellytykset sekä oppilaan mahdollinen varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen tai koulunkäyntihistoria.

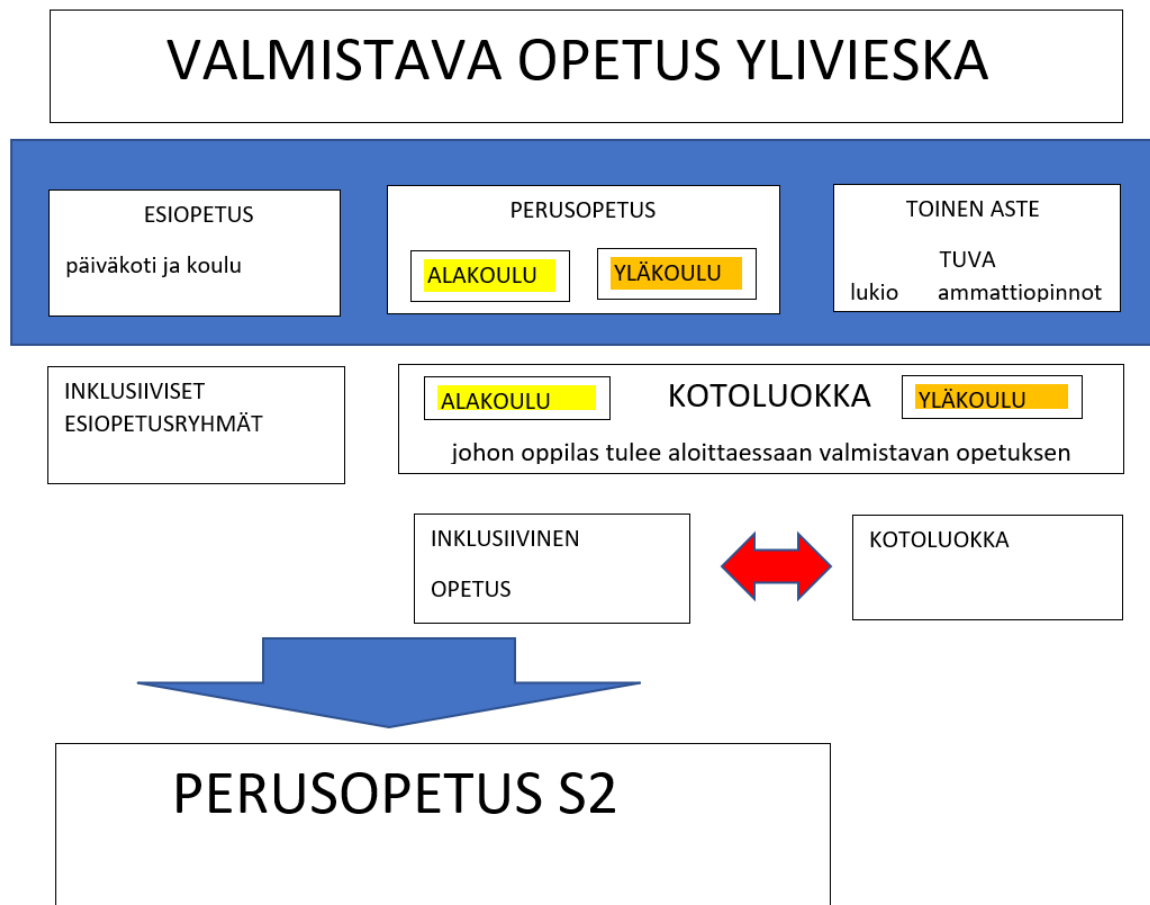
Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Jos oppilaan arvioidaan tarvitsevan erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea valmistavan opetuksen vähimmäismäärän täyttymisen jälkeen hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen. (Perusopetuslaki 5 §).

Perusopetuslain (20 a §, 30 §) mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetuslaki 3 a §.) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt (Perusopetuslaki 20 b §) luovat pohjan myös perusopetukseen valmistavalle opetukselle.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen-/ruotsinkielisiin opetusryhmiin omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvaikeuksien ja

suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Esi- ja perusopetusikäisten valmistava opetus Ylivieskassa

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu kaikille niille esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille, joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia esi- ja/tai perusopetuksessa opiskeluun. Keskeistä opetuksessa on kielitaidon kehittäminen sekä valmiuksien antaminen esi- tai perusopetusta varten. Valmistavaa opetusta tarjotaan Ylivieskassa pääsääntöisesti niille lapsille, joiden suomen kielen taito jää alle kehittyvän peruskielitaidon (alle A2.2 -tason, katso kaavio 5), ja joiden muut taidot eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmissä opiskelemiseen.

Koulutuksen järjestäjä tekee päätöksen valmistavan opetuksen aloittamisesta ja paikasta. Valmistava opetus järjestetään lapsen omassa esi- tai perusopetusryhmässä tai kotoluokassa (katso kaavio 1).

VALO-oppilaan oman opinto-ohjelman kanssa noudatetaan rinnakkain esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmia.

Esi- ja perusopetuksen opetusryhmissä suomen kielen kehitystä kartoitetaan arjessa havainnoimalla ja kommunikoimalla. Apuna voidaan käyttää muun muassa kielitaidon kuvausasteikkoa, VOITTO-, Kielipuntari, Liikettä lukutaitoon ja KiKe-testejä (Nissilä & Lahti 2021). Pääsääntöisesti kartoitukset tekee oppilaan opetusryhmän opettaja, joka tarvittaessa konsultoi laaja-alaista erityisopettajaa.

[Kielitaitotason kuvaustaulukkooph.fi](https://www.kielitaitotasonkuvaustaulukkooph.fi)

[VOITTO-työväline. Repo et al.](#)

[Kielipuntari | Opetushallitus](#)

[Liikettä lukutaitoon -materiaali kehittyvän kielitaidon arviointiin.pdf](#)

Esi- tai perusopetukseen valmistavan opetuksen aloitus

- Vastaanottava taho: maahanmuuttokoordinaattori tai sivistyspalveluiden edustaja selvittää uudesta oppilaasta lähtötiedot maahanmuuttajien oppilastietokyselylomakkeella, joka tehdään yhdessä tarvittaessa tulkin avustuksella
- Vastaanottava taho välittää tiedot koulutoimistoon
- Sivistysjohtajan/varhaiskasvatusjohtajan päätös koulupaikasta tai esiopetusryhmästä
- Esiopetusryhmään tai kouluun tutustumisen yhteydessä huoltajan kanssa läpikäytäviä asioita
 - paikalla luokanopettaja, tulkki, huoltaja, oppilas ja tarvittaessa koulunjohtaja
 - koulun ja henkilökunnan esittely
 - kerrotaan mitä valmistava opetus tarkoittaa ja miten se järjestetään
 - kartoitetaan oppilaan aikaisempi koulutaival ja osallistuuko oppilas esim. lähtömaansa opetussuunnitelman mukaiseen etäopetukseen
 - kerrotaan koulun käytänteistä (välitunnit, ruoka ja koulutarvikkeet ilmaisia, jne.)
 - kartoitetaan oppilaan huomioitavat tuen tarpeet ja terveydentila
 - Tiedottamisessa on hyvä muistaa seuraavia perusasioita ks. kohta 6.2: Kodin ja koulun yhteistyö

Huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa voidaan käyttää apuna erikielisiä koulunkäynti- ja oppimisentukioppaita.

<https://vip-verkosto.fi/koulunkaynti-ja-oppimisen-tuki-suomessa-oppaat/>

Esi- tai perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen Ylivieskassa

Sivistystoimenjohtaja yhdessä koulun johtajan tai rehtorin kanssa arvioi oppilaalle sopivan koulun tai esiopetusryhmän sekä valmistavan opetuksen toteutustavan.

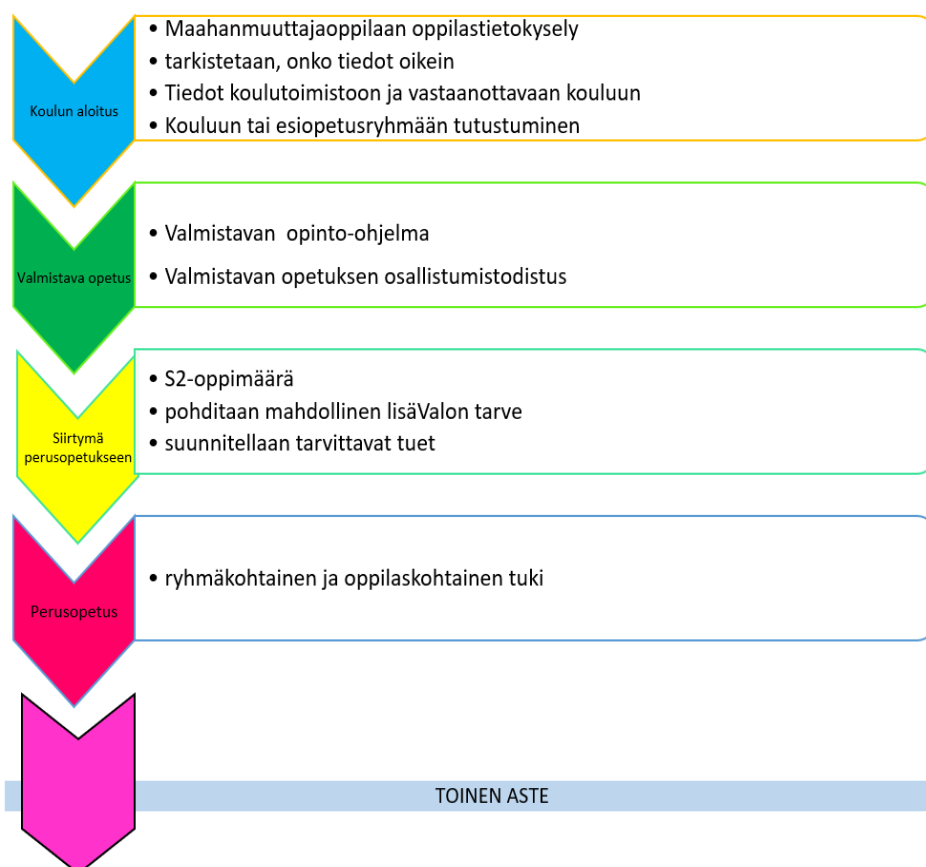
Ylivieskassa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta kahden toimintamallin mukaan.

1. Ryhmämuotoista perusopetukseen valmistavaa opetusta
 - opetetaan suomen kieltä ja tutustutetaan suomalaiseen kulttuuriin ja koulukäytäntöihin

- oppilaita integroidaan muihin opetusryhmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, esimerkiksi taito- ja taideaineissa ja englannissa
- ryhmissä toteutetaan jatkuvaa arviointia, jonka toteuttamistapoja kirjataan ja jonka oppimistuloksia arvioidaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa
- valmistavan opetuksen päättyessä
 - arvioidaan oppilaan oman opinto-ohjelman toteutuminen
 - laaditaan opintojen etenemisen jatkosuunnitelma, jossa päätetään tarvittavista tukimuodoista, esimerkiksi lisäVALON tarpeesta ja tulevasta perusopetuksen luokasta

2. Inklusiivinen valmistava opetus

- koulunjohtaja tai rehtori suunnittelee oppilaalle tarkoituksenmukaisen perusopetuksen kotiryhmän.
- inklusiiviseen opetukseen suunnataan riittävästi tukitoimia.
- inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa olevat oppilaat saavat opetusta oman opetusryhmien kanssa eri oppiaineissa sekä lisäksi suomi toisena kielenä -opetusta oman opinto-ohjelmansa mukaisesti.
- valmistavan opetuksen päättyessä moniammatillinen ryhmä kokoontuu
 - arvioidaan oppilaan oman opinto-ohjelman toteutuminen
 - laaditaan opintojen etenemisen jatkosuunnitelma, jossa päätetään tarvittavista tukimuodoista, esimerkiksi lisäVALON tarpeesta ja tulevasta perusopetuksen luokasta

Kaavio 2. Maahanmuuttajaoppilaan koulupolku

Maahanmuuttajan status yhden vuoden Suomessa oleskeluajan jälkeen

- Maahanmuuttaja voi hakea Suomesta kotikuntaa, jonka myöntämisen jälkeen alle 18-vuotiasta lasta ja nuorta koskee oppivelvollisuus.
- Oppivelvollisuutta suoritetaan oppivelvollisuuslain mahdollistamilla ja Suomen koulutusjärjestelmän edellyttämällä tavoilla. Oppivelvollisen etäopiskelu koti- tai lähtömaahansa on mahdollista joko omalla ajalla tai yhteensovitellen koulun kanssa.
- Kunnan hyvinvointikoordinaattori tai muu kaupungin vastaava työntekijä huolehtii, että esi- ja perusopetusikäiset tavoitetaan ja heidät ohjataan koulutoimen piiriin.
- Kunnan tulee suunnitella, millä tavalla erityisesti työperäisten maahanmuuttajien osalta lasten huoltajat tavoitetaan ja millä tavalla kunnassa saatavista koulutuspalveluista ja oppivelvollisuudesta kyseiselle kohderyhmälle informoidaan.
- Koulutoimen tulee informoida huoltajia myös oppivelvollisuuslain mukaisista huoltajia koskevista velvoitteista.
- Kotikunnattomilla tilapäistä suojelua saavilla ja kunnassa asuvilla lapsilla on oikeus osallistua esi- ja perusopetukseen sekä perusopetukseen valmistavaan opetukseen.

<https://www.ylivieska.fi/wp-content/uploads/2020/08/Kotouttamisohjelma-2023-2026.pdf>

Koulu ja kouluyhteisö tukevat lapsen hyvinvointia ja turvallisen arjen rakentumista. Esi- ja perusopetus sekä perusopetukseen valmistava opetus järjestetään kaikissa tilanteissa perusopetuslain (628/1998) mukaisesti.

2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opiskeluhuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja esiopetusikäisten osalta oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki
- suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- integraatio esi- tai perusopetukseen ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa valmistavan opetuksen aikana ja oppilaan siirtyessä esi- tai perusopetukseen
- kodin ja esiopetuksen/koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Ylivieskan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma:

<https://peda.net/ylivieska/peruskoulut/yko2/liitteet/ky>

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten.

Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Opetus on kielitietoista. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskitytään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sisältöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, oppilaiden ikä opiskeluvalmiudet ja tausta. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuurinen tausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää opetettavien sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, voidaan myös tällä opetuksella edistää esimerkiksi oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, jos perusopetuksen järjestäjä tämän mahdollistaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen, jossa hän voi tarpeen mukaan opiskella myös perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain.

Yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa on valmistavan opetuksen aikana ensiarvoisen tärkeää eri oppiaineiden tai oppimiskokonaisuuksien opiskeluun integroinnissa ja oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Erityisesti ryhmämuotoisessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että valmistavan opetuksen oppilaat tulevat osaksi koulu yhteisöä.

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt Ylivieskassa

Valmistava opetus on kieli- ja kulttuuritietoista. Vuorovaikutustilanteissa suomen kieli on aina läsnä. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatimisessa ja opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan ikä, opiskeluvalmiudet ja tuen tarpeet. Opetuksessa keskitytään suomen kieleen ja oppiaineiden keskeisiin käsitteisiin, joiden hallinta on tarpeen oppilaan siirtyessä perusopetukseen.

Yläkouluikäisten valmistavan opetuksen tavoite on luoda suomen kielen omaksumisen kautta edellytykset päättövaiheen opiskelulle sekä orientoida nuorta jatko-opintoihin suuntautumisessa ja ammatin valinnassa. Valmistavan opetuksen aikana kartoitetaan oppilaan aiemmat tiedot ja taidot koulun eri oppiaineissa.

Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa toteutuu parhaiten. Näissä ryhmissä oppilaat ovat osana perusopetuksen ryhmää koko opetuksen ajan. Lisäksi järjestetään omia oppitunteja ja lisätunteja, joissa opetetaan suomen kieltä, kulttuuria ja eri oppiaineiden sanastoja ja sisältöjä, joiden opettelu luokassa on ollut haastavaa sanaston ja käsitteistön takia.

Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa yhteistyö perusopetuksen kanssa toteutuu esimerkiksi integraatiotunneilla, jolloin yksittäiset oppilaat voivat opiskella joitakin oppiaineita joissakin perusopetuksen ryhmissä. Jokaiselle oppilaalle määritellään omassa opinto-ohjelmassa oma perusopetuksen opetusryhmä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Valmistavan opetuksen oppilas voi opiskella perusopetuksen ryhmissä oman taito- ja tietotasonsa sekä kielitaitonsa mahdollistamia oppiaineita ja oppimääriä. Valmistavan opetuksen aikana oppilas voi esimerkiksi suorittaa perusopetuksen oppisisältöjä, joiden tavoitteita hän kykenee saavuttamaan.

Alkuvaiheessa integraatiotunteina ovat usein esimerkiksi kuvataide, musiikki, käsityö ja liikunta. Englannin opiskelu on usein tarpeellista integroida oppilaan lukujärjestykseen heti valmistavan opetuksen alussa. Valmistavan opetuksen oppilas tarvitsee usein tukea eri kielten opiskeluun puutteellisen suomen kielen taitonsa takia. Kaikilla valmistavan opetuksen oppilailta on kuitenkin oltava mahdollisuus integraatioon perusopetuksen ryhmissä.

Taito- ja taideaineissa, joissa turvallisuuskoulutus on tärkeää, pyritään järjestämään valmistavan ryhmien riittävää ohjausta ja perehdytystä ennen perusopetusryhmään siirtymistä esim. kotitalous, käsityö, kemia jne.

Valmistava opetus on tärkeä osa koko koulun kieli- ja kulttuuri-identiteetin rikastamista ja valmistava kielitietoinen opetus on koko koulu yhteisön tehtävä.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden tavoitteena on kehittyvä peruskielitaito (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen lähtökohtana ovat oppilaalle koulussa ja arjessa merkitykselliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet. Niiden avulla tarkastellaan kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä. Vuorovaikutustilanteita mallinnetaan, pohjustetaan ja harjoitellaan yhdessä opettajan ja vertaisten tuella.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäyntihistoria- ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen/ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen/ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaan oman äidinkielen tukemisen tavoitteena on vahvistaa ja edistää äidinkielen osaamista, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä osaaminen luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle.

Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, opetus noudattaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen ja muiden tahojen kanssa.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/LIITE%203%20PERUSOPETUSTA%20T%C3%84YDENT%C3%84V%C3%84N%20OPPILAAN%20OMAN%20%C3%84IDINKIELEN%20OPETUKSEN%20TAVOITTEET_2.pdf

Muut kielet

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Ensimmäisen vieraan kielen ja toisen kotimaisen kielen opiskelu voidaan aloittaa valmistavan opetuksen aikana. Valmistavan opetuksen oppilaiden osalta vieraiden kielten opiskelun periaatteet ja oppimäärät määritellään yksilöllisesti oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Vieraan kielen ja toisen kotimaisen kielen opetus järjestetään yhteistyössä koulun kielten opettajien kanssa ja pääsääntöisesti integraatiotunteina perusopetuksen opetusryhmissä. Oppilas voidaan vapauttaa toisen kotimaisen kielen (B-ruotsin) opiskelusta valmistavan opetuksen jälkeen tai yksilöllistää kielen opiskelu. Vapauttaminen tulee tehdä aina harkitusti moniammatillisesti ja jatko- opintovaatimuksia ajatellen. Ruotsin kielen opiskelusta vapautuneet tunnit käytetään oppilaan suomi toisena kielenä -opetukseen tai eri oppiaineiden opetuksen muuhun tukemiseen.

Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt Ylivieskassa

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Oppilaalla on mahdollisuus oppia suomea sekä ohjatuissa ryhmätilanteissa että luonnollisissa viestintätilanteissa äidinkielenään suomea puhuvien oppilaiden ja koulun aikuisten kanssa. Opetus perustuu jatkuvaan kehityksen seurantaan ja arviointiin.

Työtapoja ja aihepiirejä

Vaihtelevat työtavat harjaannuttavat eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevia oppilaita käyttämään monipuolisesti suomen kieltä ja tutustumaan suomalaiseen kouluun ja kulttuuriin.

Valmistavan opetuksen aikana tutustutaan suomalaiseen lasten- ja nuortenkirjallisuuteen erilaisia työmenetelmiä käyttäen. Näin keskeisimmät sadut ja kirjallisuuden hahmot tulevat oppilaille tutuiksi ja samalla lisäävät sanavarastoa. Opetuksessa hyödynnetään kirjastoa ja harjoitellaan kirjaston käyttöä.

Valmistavassa opetuksessa keskitytään oppilaan taitotason ja edellytysten mukaisen kielitaidon opettamiseen.

Ensimmäiseksi opeteltavia asioita ovat:

- aakkoset ja kirjaimet: kirjoitusasut, ääntäminen, lukusanat ja opetukseen ja arkielämään liittyvät teemat sanastoineen.
- kanssakäymiseen liittyvät fraasit (tervehtiminen, kiittäminen ja pyytäminen)
- tunnesanat ovat tärkeitä jo alkuvaiheessa.
- koulunkäyntiin keskeisesti liittyvät perussanat kuten värit ja koulutarvikkeet pyritään myös opettelemaan alkuvaiheessa.
- määrään, hintaan ja aikaan liittyvät sisällöt tukevat monia arjen toimintoja.
- viikonpäivät, kuukaudet ja kellonajat.
- kouluun ja eri oppiaineisiin liittyvät käsitteet ja fraasit.
- juhlapyyhiä ja tapoja sekä luontoa ja ympäristöä.

Aihepiirit:

- minä: nimi, kehonosat, aistit, erilaisuus, tunnetilat,
- sijaintikäsitteet: ylhäällä, alhaalla, vieressä, edessä jne.
- ystävät ja perhe: perheenjäsenet, tavat, sukulaiset koti: asunto, huoneet, huonekalut, asumismuodot,
- värit ruoka ja syöminen: ruoka-aineet, ruokailutilanne, ruokailuvälineet, ruoan valmistaminen, juhlaruoat
- aika, päivä: vuorokausi, eilen, tänään, huomenna, viikko, kuukausi, vuosi, vuodenaajat, kello
- vaatetus: vaatteet, vuodenaikojen mukainen pukeutuminen, pukeutumiseen liittyvät verbit, värit
- koulu: tervehdykset, henkilökunta, päiväjärjestys, toimintaympäristöt, koulutarvikkeet ja välineet
- oppiaineet: ikätason mukaiset oppiaineet ja niiden keskeisimmät sanat ja käsitteet
- vapaa aika: harrastukset, paikat ja oma lähiympäristö
- asuinympäristö: piha, liikenne, osoite, julkiset rakennukset, ympäristön äänet
- eläimet ja luonto: eri maiden eläimet, kotieläimet, eläinten äänet, sää, vuodenaajat, sadonkorjuu ja siihen liittyvät sanat, yleisimmät suomalaiset kasvit ja sienet
- adjektiivit: perusmuodot, vertailumuodot
- kysymyssanat: keskeisimmät kysymyssanat ja kysymyslauseiden muodostaminen
- verbit: eri aihepiireihin liittyviä tekemisen sanoja

Suomen kielen opettamisessa on hyvä muistaa kaikki kielitaidon osa-alueet.

- sanavaraston kartuttaminen
- käsitteiden harjaannuttaminen,
- kuunteleminen
- ymmärtäminen (mm. toimintaohjeet, kehotukset, erilaiset vuorovaikutustilanteet),
- puhuminen
- kielen rakenteet
- lukeminen ja kirjoittaminen

Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään ne kielitaidon osa-alueet, joita kehitetään valmistavan opetuksen eri vaiheiden aikana. Kielen rakenteiden opettelussa harjoitellaan taitotason salliessa mm. seuraavia asioita:

- nominit: yksikön ja monikon muodostaminen:
- nominatiivi ja partitiivi, omistusmuodot, paikallissijojen avulla ilmaiseminen, rektiöt: esim. sattuu polveen/pitää omenasta/ostaa kaupasta
- adjektiivien vertailumuodot
- järjestysluvut
- nominien vartaloiden vaihtelut
- kysymyssanojen tunnistaminen/käyttö
- astevaihtelu
- verbit: persoonamuodot, aikamuotojen tunnistaminen ja käyttö puheessa
- kieltomuotojen käyttö
- liitepäätteet (-ko/kö), vartalovaihtelut

- muut: suunnat/paikanmääreet (esimerkiksi yli, alhaalla, vasemmalla, vieressä, takana)

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan mahdolliset aikaisemmat opinnot ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kullekin oppiaineelle ominaiset tekstit ja niiden tyypilliset piirteet ja käyttötilanteet sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistaminen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet ja sisällöt valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Lähtökohtana suunnittelulle ovat esiopetukselle asetetut tavoitteet tai perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja vuosiluokkien välisten siirtymävaiheiden kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet. Eri tiedonalojen tekstitaitojen opetuksessa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota matemaattisen osaamisen vahvistamiseen, jotta oppilaalla on riittävä perusta matematiikan opiskeluun perusopetuksessa valmistavan opetuksen jälkeen. Keskeistä on tukea oppilaan lukumääräisyyden tajun, matemaattisten suhteiden ymmärtämisen, laskemisen taitojen ja aritmeettisten taitojen hallintaa.

Oppilaan äidinkieltä tai muuta aiempaa opiskelukieltä voidaan hyödyntää eri tiedonalojen sisältöjen oppimisen tukena. Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä opinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista eri tiedonalojen sisältöjä opiskeltaessa.

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt Ylivieskassa

Eri oppiaineiden opetuksessa otetaan huomioon oppilaan ikä ja opiskeluvalmiudet. Eri oppiaineiden käsitteet ja sisällöt valitaan ennakoiden sitä vuosiluokkaa, jolle oppilas siirtyy valmistavan opetuksen jälkeen. Valmistavan opetuksen aikana oppilaan integroiminen perusopetuksen ryhmään on erityisen tärkeää. Valmistavan opetuksen aikana oppilas integroidaan oman opinto-ohjelmansa mukaan perusopetuksen ryhmään, sillä se antaa

valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Integroinnin voi aloittaa heti valmistavan opetuksen alkaessa ja se aloitetaan sellaisissa oppiaineissa, joissa kielitaito ei ole etusijalla.

Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa oppilas opiskelee tuetusti kaikkia kyseisen vuosiluokan perusopetuksen oppiaineita yleisopetuksen ryhmässä. Opetusta eriytetään tarpeen mukaan.

Yläkouluikäinen oppilas osallistuu eri oppiaineiden opetukseen jo valmistavan opetuksen aikana kieli- ja taitotasonsa mukaisesti. Esim. jos oppilas ei ole saadun selvityksen mukaan kotimaassaan suorittanut kaikkia 7. luokan oppimääriä, hän aloittaa opiskelun 7. luokalta. Hän voi täydentää opintojaan jo valmistavan opetuksen aikana ja siirtyä valmistavan opetuksen jälkeen 8. luokalle. Valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen voidaan hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetusta vastaavat tiedot ja taidot (ks. 9. luku). Opiskelua arvioidaan aina moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä.

3.4. Laaja-alainen osaaminen valmistavassa opetuksessa Ylivieskassa

Ylivieskan perus- ja valmistavassa opetuksessa vahvistetaan jokaisen oppilaan kokemusta osallisuudesta. Oppilas kuuluu koulu yhteisöön sen yhdenvertaisena jäsenenä, hänen toiminnallaan on merkitystä ja hän voi vaikuttaa ympäristönsä ja yhteisönsä asioihin.

Perusopetuksen tavoitteena on laaja-alainen osaaminen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet huomioidaan myös valmistavassa opetuksessa. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet tukevat valmistavan opetuksen oppilaiden valmiutta suuntautua elinikäisen oppimisen polulle. Osa-alueet luovat pohjaa koulu yhteisön ja sitä kautta yhteiskunnan jäseneksi kasvamiselle. Oppilaiden laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, miten valmistavassa opetuksessa työskennellään, millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan sekä miten oppimista ja hyvinvointia tuetaan.

Kaavio 3. Laaja-alainen osaaminen

4 Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös esiopetuksen tai perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa myös perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtappoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtappojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta tai esiopetusta ja koulussa tai esiopetusyksikössä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta vaikuttaa myös muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat oppivat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtappoja, jotka ovat monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintäteknologista taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtappoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet Ylivieskassa

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen/ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tai esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voivat vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen/ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen/ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Paikalliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritetty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet tai oppimiskokonaisuudet ja niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi esi- tai perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaan oma opinto-ohjelma olla osa sitä.

Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen Ylivieskassa:

Ylivieskan kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaille laaditaan oma opinto-ohjelma Wilma-tukilehdelle, johon kirjataan kaikki opetettavat oppiaineet ja niiden sisällöt. Opinto-ohjelma tarkistetaan säännöllisin väliajoin yhteistyössä oppilaan, huoltajan, kaikkien oppilasta opettavien opettajien, ja tarvittaessa opiskeluhuollon henkilöstön kanssa. Kun oppilaan siirto perusopetukseen lähestyy, arvioidaan siirtyykö oppilas yleisopetukseen vai jatkaako oppilas lisäVALO-opetuksessa.

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteutettaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Nämä on kuvattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7 ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5 (viitteet Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet). Opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä opiskeluhuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmiikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.

Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa oppilaan kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppilas suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen/ruotsin kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen/ruotsin kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso kielitaidon eri osa-alueiden osalta.

Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa

oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisen vaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan tunnistaa ja antaa tukea oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen ja oppimisen tueksi tarjotaan tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia oppimisen apuvälineitä.

Opetuksen eriyttäminen Ylivieskassa

Valmistavan opetuksen oppilaiden opiskelutottumukset, koulunkäyntitaidot ja lähtötaso kartoitetaan valmistavan opetuksen alkaessa yhteistyössä huoltajien kanssa. Valmistavan opetuksen tavoitteet kirjataan oppilaan omaan opinto-ohjelmaan. Opetusta eriytetään oppilaan taitotason mukaan. Perusopetuksen valmistavan opetuksen eriyttämisessä hyödynnetään integraatiota, yhteisopettajuutta ja muita joustavia opetusjärjestelyjä. Koulunkäynninohjaajan ja omakielisen opettajan tai ohjaajan tuki lisää käytännön mahdollisuuksia eriyttämiselle.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun tai esiopetuksen yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Tulkkauspalvelun käyttäminen on tarpeellista, jos perheiden kannalta tärkeiden asioiden välittämiseen ei ole yhteistä kieltä. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmista, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä tarvittaessa oppilaan jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Kodin ja koulun yhteistyö Ylivieskassa

Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle. Tällöin varmistetaan myös kodin ja koulun välisen tiedonkulun sujuminen. Yhteistyössä huoltajien kanssa käytetään tarpeen mukaan tulkkipalveluja.

Yhteistyö koulun kanssa alkaa huoltajien ja oppilaan alkutapaamisesta, joka järjestetään koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulussa. Tapaamisessa tutustutaan kouluun ja sen henkilökuntaan. Yhteistyö jatkuu säännöllisenä koko valmistavan opetuksen ajan jatkuen perusopetukseen siirtymävaiheeseen.

Yhteistyössä huomioidaan perheiden kulttuuritausta ja heidän kokemuksensa koulujärjestelmistä ja aikaisempi koulupolku. Huoltajille kerrotaan opetukseen ja kouluun liittyvistä asioista suomalaisessa yhteiskunnassa, koulussa ja ryhmässä sekä yhteistyön ja

tiedonvaihdon tärkeydestä. Kommunikointia huoltajien kanssa helpottavat esimerkiksi Wilma, puhelin, tekstiviestit ja henkilökohtaiset tapaamiset tulkin välityksellä.

Tiedottamisessa on hyvä muistaa seuraavia perusasioita:

- Monikielisyyden periaate: Kaikki kielet ovat samanarvoisia.
- Perheessä voidaan puhua monia eri kieliä. Selvitä kielitaustat ennen tulkkauksen järjestämistä huolella, jotta molemmilla huoltajilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun.
- Henkilökohtainen kontakti on usein kirjallista informaatiota toimivampaa. Koulujen erikielistä henkilökuntaa on hyvä hyödyntää epäselvissä tilanteissa
- Varmista, mitä tietokanavia huoltajien on mahdollista käyttää. Esimerkiksi tietokoneen käyttö ei ole itsestäänselvyys kaikille.

Keskusteluaiheita ja läpikäytäviä teemoja monikielisten perheiden kanssa:

- Esittele koulun henkilökunta ja heidän toimenkuvansa
- Kuvaile kouluruokailu ja siihen liittyvät käytänteet
- Esittele suomalaista koulukulttuuria ja avaa huoltajien vastuita ja velvollisuuksia lapsen koulunkäynnin suhteen, ja keskustelkaa sen mahdollisista eroista lähtömaahan verrattuna
- Ohjaa huoltajia ja oppilaita rakentavan vuorovaikutuksen kulttuuriin
- Puhukaa kotitehtävien tekemisestä ja mahdollisesta tuen tarpeesta niiden tekemisessä
- Esittele tukiopetus, opiskeluhoito ja muut tukimuodot, joihin oppilas on oikeutettu Suomessa
- Selvitä suomalaisen koulun arviointikäytännöt ja sen periaatteet, ja tutustuta huoltajat tulkkipalveluihin koulussa
- Keskustelkaa oman äidinkielen kehittymisen tärkeydestä ja keinoista, joilla vanhemmat voivat tukea äidinkielen kehittymistä
- Selvitä huoltajille suomi toisena kielenä -opetuksen, oman äidinkielen ja uskonnon opetuksen opetusjärjestelyistä kunnassa/koulussa
- Kerro huoltajille, että koulukiusaaminen ei ole hyväksyttyä ja niistä keinoista, joita koulu voi käyttää kiusaamista vastaan
- Tiedota huoltajia vapaa- ajan harrastusmahdollisuuksista alueella ja niistä tahoista, joista voi kysyä maksutonta tai maksullista harrastustoimintaa

Yläkouluikäisten tarpeet ja myös vanhempien tapaamiset ja keskustelut poikkeavat alakouluikäisten tapaamisista. Yläkouluikäisillä, yli 15-vuotiailla on oikeus olla osallisena häntä koskevissa asioissa; muun muassa päättää, kenelle kouluterveydenhoitaja kertoo häneen liittyvistä terveysasioista. Nuorten huoltajille on tärkeää kertoa myös itsenäisyyden ja oman elämänhallinnan merkityksestä suomalaisessa yhteiskunnassa.

6.3 Opiskeluhoolto

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaisia opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaisia oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu tai esiopetuyksikkö (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022,1 §).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhoollissa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen opiskeluhoollisuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien esiopetus- tai kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilaille on oikeus opiskeluhoolltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhoolltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 378/2022, 15a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 9 §).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoolltoa. Opiskeluhoolltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoolltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 3 §), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoolltotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkkauspalveluista.

Opiskeluhoollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Opiskeluhoolto Ylivieskassa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas on oikeutettu samoihin opiskeluhoollollisiin palveluihin kuin koulun muut oppilaat. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa tarjottavista opiskeluhoollon palveluista. Oppilaan tuen tarpeet arvioidaan valmistavan opetuksen aikana

ja perusopetukseen siirryttäessä yhteistyössä koulun opiskeluhoitohenkilöstön kanssa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilaan ja huoltajien perehdyttämiseen palvelujen suhteen.

Mikäli oppilas saapuu vastaanottokeskuksen kautta, perheiden kanssa työskenneltäessä yhteistyötahoina voivat olla muun muassa vastaanottokeskukset ja paikalliset kasvatus- ja perheneuvolapalvelut, sekä muut matalan kynnyksen toimijat.

6.4 Oppilaanohjaus

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Oppilaanohjaus Ylivieskassa

Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilasta ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan ja toiminnastaan ryhmän ja oman lähiympäristönsä jäsenenä. Ohjauksen keinoin vahvistetaan oppilaan itseluottamusta, ryhmässä toimimisen ja oppimaan oppimisen taitoja ja arjen hallintaa. Oppilaanohjauksella tuetaan myös kotoutumista ja sopeutumista arkeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Oppilaanohjauksesta vastaavat oppilaan opettajat yhdessä koulun muun henkilöstön kanssa. Valmistavan opetuksen oppilaalle ja hänen huoltajilleen järjestetään mahdollisuus yhteen tai useampaan arviointi- ja kehityskeskusteluun. Keskusteluiden tarkoitus on tukea oppilaan opiskelua ja valintoja erilaisissa koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

Yläkouluikäisille valmistavan opetuksen oppilaille annetaan tietoa jatko-opintomahdollisuuksista sekä eri alojen pätevyys- ja koulutusvaatimuksista. Heille tarjotaan myös mahdollisuus tutustua työelämään (TET) ja toisen asteen koulutukseen. Oppilaiden ja huoltajien tulee saada tietoa siitä, mitä seurauksia eri opintojen valinnoilla ja ratkaisulla on jatko-opintoja ajatellen. Tämä koskee erityisesti perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen muuttaneita oppilaita.

Ennen perusopetukseen siirtymistä valmistavan luokan opettaja järjestää oppilaalle ja hänen huoltajilleen tutustumiskäynnin tulevaan kouluun/luokkaan. Opettaja antaa tarvittavat

lisätiedot oppilaan vastaanottavalle opettajalle. Koulusihteerit siirtävät sähköiset asiakirjat vastaanottavalle koululle, mikäli koulu vaihtuu perusopetukseen siirryttäessä.

6.5 Suunnitelma kasvatust keskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatust keskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatust keskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatust keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatust keskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle opiskelu huollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatust keskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatust keskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kurinpidolliset keinot Ylivieskassa

Perusopetuksen opetussuunnitelman ohjeistusta kasvatustilanteista ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä sovelletaan myös valmistavassa opetuksessa. Kasvatustilanteista on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen.

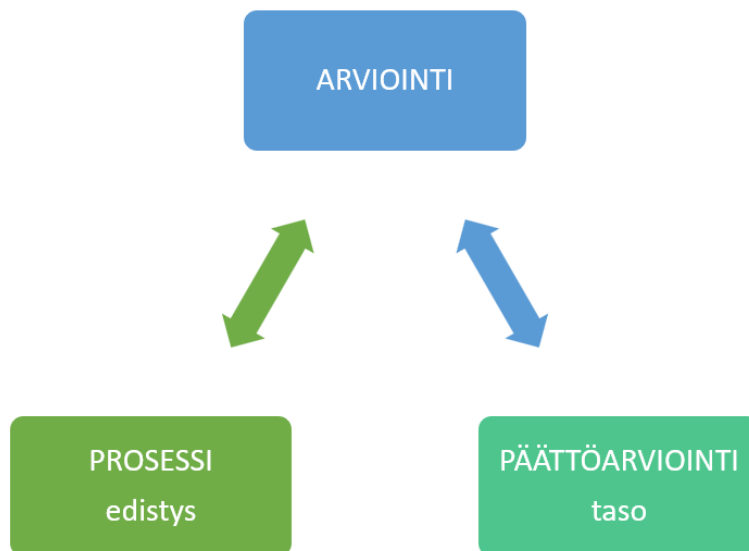
Kasvatustilanteista on ilmoitettava huoltajille ja heille tulee varata tarvittaessa mahdollisuus osallistua keskusteluun tai osaan siitä. Tarvittaessa kasvatustilanteissa ja kurinpidollisia keinoja käytettäessä, käytetään tulkkia apuna.

7 Oppilaan arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan valmistavan opetuksen aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu monipuoliseen havainnointiin ja eri menetelmin kerättyihin näyttöihin valmistavan opetuksen aikana ja sen päättyessä. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Arviointi Ylivieskassa

Kaavio 4. Arvioinnin aspektit

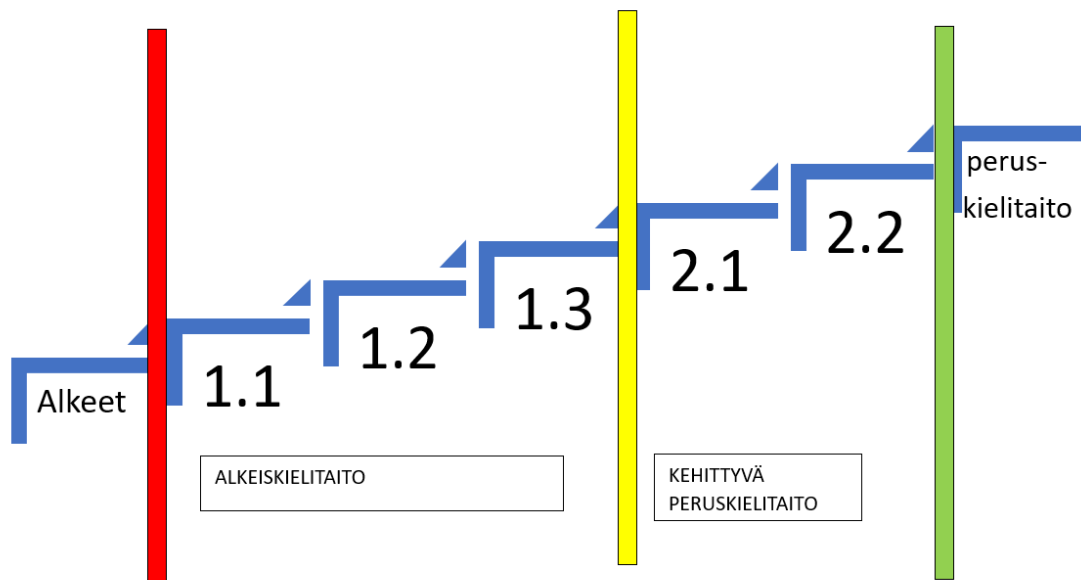
S2-liitteeseessä kuvataan oppilaan suomen kielen edistymistä ja valmistavan opetuksen päättöarviointi perustuu oppilaan sen hetkisen kielitaidon arviointiin.

Oppimisen arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta ja kehittyvä suomen kielen taito. Arvioinnissa käytetään monipuolisia, joustavia, tilanteeseen sovellettuja menettelytapoja ja oppilaan edun mukaisia arviointitapoja. Valmistavan opetuksen oppilaiden arviointi on sanallista ja oppilaan itsearvioinnin edellytyksiä kehittävää. Kielitaidon arviointi perustuu kouluarjessa jatkuvaan havainnointiin ja vuorovaikutukseen oppilaan kanssa.

Valmistavan opetuksen alussa kartoitetaan millä kielitaidon tasolla oppilas on ja se kirjataan oppilaan omaan opinto-ohjelmaan. Arvioinnissa seurataan oppilaan kielitaidon kehitystä. Kielitaidon kartoituksessa käytetään apuna kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa.

[kielitaidon tasojen kuvausasteikko](#)

Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaan kielitaidon taso tulee selvittää. Valmistavan opetuksen päättyessä arvioitu kielitaidon taso määrittelee perusopetukseen siirryttäessä oppilaan tarvitsemat tukitoimet. Oppilaan tuen tarve vähenee mitä lähempänä hänen kielitaitonsa on peruskielitaitoa.

Kaavio 5. Kielitaidon tasoilla eteneminen

Kaavio 5. kuvaa oppilaan etenemistä kielitaidon portailla. Tavoitteena on päästä lähelle peruskielitaitoa. Tarkastelua tehdään portaittain. Keltaisen palkin kohdalla tehdään tarkastelua myös siitä, tarvitaanko jatkoon tukitoimia.

Arvioinnin päävastuu on oppilaan omalla luokanopettajalla/luokanvalvojalla, joka päättää arvioinnista yhdessä muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa.

Jos oppilas suorittaa valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen oppimääriä ja -sisältöjä, oppilas arvioidaan perusopetuksen oman vuosiluokkansa arviointikriteerein. Arvioinnin periaatteista, tavoitteista ja menetelmistä annetaan tietoa sekä oppilaalle että hänen huoltajilleen. Oppimisen edistymistä arvioidaan oppilaalle laaditun oman opinto-ohjelman mukaan.

8 Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö.

Todistukset Ylivieskassa

Oppilaalle annetaan suomen kielen edistymistä kuvaava suomi toisena kielenä -liite (liite 1) perusopetuksen oppilaiden väli- tai lukuvuosi-arvioinnin yhteydessä. Lisäksi oppilaalle voidaan antaa arviointi niistä perusopetuksen oppiaineista, joista hän on jo saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet, ja jotka on kirjattu oppilaan omaan opinto-ohjelmaan.

Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle annetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen osallistumistodistus, jossa arvioidaan suomen kielen taitoa. Osallistumistodistus voidaan antaa myös perusopetuksen vuosi- tai lukukausitodistusten jakamisen yhteydessä (liite 2).

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin.

Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

10 Maahanmuuttajaopiskelijoiden koulutus perusopetuksen jälkeen Ylivieskassa

Oppilaan opinnot etenevät ajantasaisen lainsäädännön mukaisesti.

TUVA-S2 -koulutus antaa valmiuksia suoritua toisen asteen opinnoista ja opiskelija voi halutessaan suorittaa lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen opintoja. Koulutuksen aikana opiskelija voi tutustua toisen asteen koulutukseen ja saa ohjausta jatko-opintoihin ja uravalintaan.

Lukiokoulutuksessa opiskelee vuosi vuodelta enemmän maahanmuuttotaustaisia opiskelijoita. Lukiossa suomen kieltä opiskellaan S2-oppimäärän mukaan. Lukio-opiskelun valmiuksia edistetään lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa.

11 Perusopetukseen valmistavan opetuksen todistukset

Väliarvioinnit syys- ja kevätlukukauden lopussa

- S2-liite
- käyttäytymisen liite tai vuosiluokan todistuksen käyttäytymisen numero
- vuosiluokan mukainen todistus, jossa on ne oppiaineet, joita on pystytty arvioimaan

valo-opetuksen päättyessä

- annetaan osallistumistodistus valo-opetuksen päättyttyä
- osallistumistodistuksessa on opiskellut oppiaineet ja niiden laajuudet
poikkeus:
 - todistuksen luovutus voidaan venyttää lukukausien loppuun saakka
 - lisäksi S2-liite
 - vuosiluokan mukainen todistus, jossa on ne oppiaineet, joita on pystytty arvioimaan

LIITTEET

Liite 1 [S2-liite](#)

(Tiedosto → Lataa laitteelle → Microsoft Word)

Liite 2 [Valmistavan opetuksen osallistumistodistus](#)